

Beslutning om å utelukke selskaper

Desember 2022

1 Innledning

Ifølge *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor*¹ og *Retningslinje for KLP-fondene som ansvarlig investor*² utelukkes selskap som bryter med definerte produktkriterier eller adferdsbaserte kriterier fra KLP og KLP-fondenes porteføljer.

KLP og KLP-fondene har besluttet å utelukke totalt 14 selskaper, fordelt på ulike eksklusjonskriterier, fra sine investeringer i desember 2022. I tillegg endres eksekusjonsgrunnlaget for ett selskap. Les mer om hva KLP og KLP-fondene ikke investerer i på våre [nettsider](#).

2 Utelukkede selskaper per kriteria

KLPs utelukkelse er basert på data og analyser fra vår dataleverandør MSCI Inc., offentlig tilgjengelig informasjon og rapportering, og dialog med selskapene.

Prosentandelen eller summen i parentes nedenfor viser grenseverdien selskapet utelukkes på bakgrunn av.

2.1 Pengespill

Eksklusjonsterskel 5% av totale inntekter

- **GB Group PLC**, Inntekter fra pengespill (8%).

2.2 Termisk kull

Eksklusjonsterskel 5% av totale inntekter fra utvinning av kull eller energiproduksjon fra kull, eller > 20 millioner tonn utvunnet årlig

- **Evergy Missouri West Inc**, Inntekter fra kullkraft (30%)

2.3 Alkohol

Eksklusjonsterskel 5% av totale inntekter fra produksjon av alkohol.

- **Mitsubishi Shokuhin Co Ltd**, Inntekter fra produksjon av alkohol (19%)

2.4 Våpen

Våpen og sentrale komponenter³ i våpen som ved normal anvendelse bryter grunnleggende humanitære prinsipper.

- **Heico Corp** er gjennom datterselskapet Reinhold Industries Inc. involvert i produksjonen av Trident II (D5) som er et ubåt-avfyrt ballistisk missil som utgjør et nøkkelelement i USAs «Nuclear triad». Selskapet produserer både avanserte

¹

<https://www.klp.no/media/samfunnsansvar/Retningslinje%20for%20KLP%20som%20ansvarlig%20investor.pdf>

² <https://www.klp.no/media/fond/Retningslinje-for-KLP-fondene-som-ansvarlig-investor.pdf>

³ Se <https://www.klp.no/media/samfunnsansvar/Inhumane%20V%C3%A5pen.pdf> for detaljer.

sammensatte komponenter og store hybride metall-komposittenheter (blant annet missilkropp og dyser). Selskapet oppgir på sin nettside at Trident II (D5) er blant selskapets hovedprosjekter. De delene som selskapet produserer via sitt datterselskap og selskapets involvering i Trident II (D5) programmet innebærer at selskapet bidrar til produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen, som innebærer brudd med KLPs våpenkriterier.

- **Doosan Energibility Co. LTD**, er gjennom sitt heleide datterselskap Doosan Babcock forbundet med støttetjenester kjernevåpen program gjennom KAD Nuclear partnerskapet. KAD Nuclear er et konsortium bestående av Assystem i partnerskap med KBR og Doosan Babcock (nåværende Doosan Energibility) som skal levere ingeniør og prosjektledelsestjenester for å støtte oppgradering av infrastruktur ved HMNB Clyde. HMNB Clyde er en av Royal Navys orlogsstasjoner i Storbritannia og best kjent som hjem til fire atomdrevne undervannsbåter. Selskapet omtaler sine leveranser i prosjektet som essensielle for atomvåpendrift på basen. Selskapet er dermed i brudd med KLPs våpenkriterier som omfatter støttetjenester til kontroversielle våpen.
- **Leonardo SpA**, har vært utelukket fra KLP og KLP-fondenes investeringer siden januar, 2016 for tilknytting til produksjon av kjernevåpen. Fra juni 2017 ble grunnlaget for eksklusjon endret til uakseptabel risiko for grov korrupsjon. Desember 15, 2022 besluttet Statens pensjonsfond utland å avslutte observasjonen av selskapet ettersom Etikkrådet anser at risikoen for grov korrupsjon i selskapets virksomhet ikke lenger er uakseptabel. KLP følger vurderingen av Etikkrådet angående korrupsjonsrisiko. En nyere vurdering fra KLP viser at Leonardo SpA bryter med KLP og KLP-fondenes våpenkriterier for produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen. Grunnlaget for utelukkelsen av Leonardo SpA fra KLP og KLP-fondenes investeringer endres per desember, 2022 fra uakseptabel risiko for grov korrupsjon til tilknytting til produksjon av kjernevåpen.

2.5 Korrupsjon

Uakseptabel risiko for at selskapet er involvert i grov korrupsjon

- **JBS USA LUX SA / JBS USA Food Co / JBS USA** er et finansieringsselskap som gjennom JBS-konsernets komplekse selskapsstruktur kan knyttes til JBS SA som er ekskludert for korrupsjon.

2.6 Miljødeleggelse

Uakseptabel risiko for at selskapet forårsaker eller medvirker til alvorlig miljøskade

- **Barrick Gold International Holdings Ltd**, inngår i konsernet Barrick Gold Corporation, som er ekskludert etter anbefaling fra Etikkrådet/NBIM (2009). Datterselskapet er engasjert i samme type aktivitet med tilsvarende risiko for normbrudd som det ekskluderte morselskapet.

2.7 Menneskerettigheter

Uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til grove menneskerettsbrudd

- **Midwest Connector Capital Co LLC**. Morselskapet (Energy Transfer Operating LP) er ekskludert med henvisning til risiko for at selskapet medvirker til grove menneskerettsbrudd i forbindelse med Dakota Access Pipeline. Selskapet (datter) er knyttet til finansiering av Dakota Access, med tilsvarende risiko for normbrudd som det ekskluderte morselskapet.
- **Phillips 66 Co**. Morselskapet (Phillips 66) er ekskludert med henvisning til risiko for at selskapet medvirker til grove menneskerettsbrudd i forbindelse med Dakota Access Pipeline. Finansiell data indikerer at selskapet ikke har egen aktivitet, og kun

eier gjeld på vegne av morselskapet. Det anses derfor at selskapet har tilsvarende risiko for å bidra til normbrudd som det ekskluderte morselskapet.

- **Cogyte Software Ltd.** I tråd med anbefalingene fra Etikkrådet, offentliggjort av NBIM 15. desember 2022, ekskluderes selskapet grunnet uakseptabel risiko for medvirkning til grove menneskerettsbrudd.

2.8 Rettigheter i krig og konflikt

uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner

- **Africa Israel Residences Ltd**, er engasjert i samme aktivitet som morselskapet (Danya Cebus Ltd) som er ekskludert for uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. Det vurderes derfor at selskapet har tilsvarende risiko for normbrudd som det ekskluderte morselskapet.
- **Electra Real Estate Ltd**, er engasjert i samme aktivitet som morselskapet (DaElco Ltd) som er ekskludert for uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. Det vurderes derfor at selskapet har tilsvarende risiko for normbrudd som det ekskluderte morselskapet.
- **PTT PCL** og datterselskapet **PTT Oil and Retail Business PCL**. I tråd med anbefalingene fra Etikkrådet, offentliggjort av NBIM 15. desember 2022, ekskluderes selskapet for uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

3 Beslutning

KLP og KLP-fondene utelukker overnevnte 14 selskap fra sine investeringer fra desember 2022, og endrer samtidig eksklusjonsgrunnlag for ett selskap.